

Nr 99

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag för budgetåret 1956/57 till avlöningar till personal vid 1956 års jordbruksräkning m. m.

(5:e avd.)

1:o) **Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1956 års jordbruksräkning.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under sjunde huvudtiteln (punkt 12 s. 24—29 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1956) föreslagit riksdagen att till Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1956 års jordbruksräkning för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 217 400 kronor.

Departementschefen anför följande.

»I anslutning till de allmänna fastighetstaxeringarna under perioden 1928—1952 har allmänna jordbruksräkningar företagits under året närmast före taxeringsåret. Enligt gällande bestämmelser skall nästa allmänna fastighetstaxering äga rum år 1957. I överensstämmelse med tidigare tillämpad praxis borde således allmän jordbruksräkning verkställas innevarande år.

Det synes önskvärt att den hittillsvarande serien av allmänna jordbruksräkningar i anslutning till allmänna fastighetstaxeringar icke nu brytes. Icke minst är i dagens läge av intresse att få fram så aktuella uppgifter som möjligt rörande den pågående strukturförändringen inom jordbruket. Jag vill därför ansluta mig till det av statistiska centralbyrån framförda förslaget om anordnande av en allmän jordbruksräkning under år 1956.

Den plan för en jordbruksräkning, som statistiska centralbyrån nu framlagt, möjliggör mycket betydande reduceringar såväl av den för bearbetningen av räkningsmaterialet erforderliga tiden som av de med räkningen förenade kostnaderna. Såsom tidigare nämnts förutsattes en tid av tio månader erforderlig, innan materialet för 1951 års jordbruksräkning kunde vara centralbyrån tillhanda, och resultatet av denna räkning kunde publiceras först under år 1954. Enligt nu förevarande plan skulle bearbetningsperioden omfatta endast omkring ett halvt år och publiceringen kunna ske inom den tid, som vid närmast föregående räkning åtgick enbart för centralbyråns insamling av materialet. Vad beträffar kostnadssidan må nämnas, att för 1951 års jordbruksräkning förbrukats ett sammanlagt belopp av 1 496 900 kronor, varav 1 102 900 kronor till avlöningar och 394 000 kronor till omkostnader. Kostnaderna för en räkning innevarande år enligt centralbyråns förslag har beräknats till endast 397 100 kronor. Till detta belopp kommer enligt vad jag under hand inhämtat från centralbyrån kostnaderna för publiceringen av en berättelse över räkningen, vilken kostnad

skulle belasta först budgetåret 1957/58. Den föreslagna jordbruksräkningen skulle likväl totalt draga en kostnad som stannar vid mindre än tredjedelen av kostnaden för 1951 års räkning.

De förenklingar och reduceringar i jordbruksräkningens program, som i viss mån utgör en förutsättning för den vunna tids- och kostnadsbesparingen, kan icke sägas medföra några väsentliga nackdelar. Planen har också förordats av lantbruksstyrelsen, lantbruksnämnderna och statens jordbruksnämnd samt jordbrukets utredningsinstitut och hushållningssällskapen. Jag vill därför tillstyrka att 1956 års jordbruksräkning verkställs i huvudsaklig överensstämmelse med det av statistiska centralbyrån framlagda förslaget. Erforderliga författningsbestämmelser torde sedermera få utfärdas av Kungl. Maj:t.

Statistiska centralbyråns kostnadsberäkning föranleder ej heller i detaljfrågor någon erinran från min sida. Förevarande anslag, som avser allenast avlöningskostnader för jordbruksräkningens genomförande, bör således upptagas med 217 400 kronor. Hemställan om anvisande av medel i övrigt gör jag i det följande under statistiska centralbyråns omkostnadsanslag.»

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet nedan under punkt 3 anför och då Kungl. Maj:ts förevarande förslag inte givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1956 års jordbruksräkning* för budgetåret 1956/57 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 217 400 kronor.

2:o) **Statistiska centralbyrån: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 14, s. 30—32) föreslagit riksdagen att till Statistiska centralbyrån: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 092 200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 782 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 309 700 kronor, varav sammanlagt 233 700 kronor hänför sig till jordbruksräkning och valstatistik år 1956. Anslagsökningen fördelar sig med 181 200 kronor å delposten övriga expenser, 20 900 kronor å delposten publikationstryck samt 113 600 kronor å delposten övriga utgifter i ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning; å andra sidan nedgår anslagsbehovet under delposten bränsle, lyse och vatten med 1 000 kronor, varjämte under inkomstposten särskilda uppbördsmedel redovisas ett belopp av 5 000 kronor avseende publikationer.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, får hemställa,

att riksdagen må till *Statistiska centralbyrån: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 092 200 kronor.

3:o) **Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 102 o. 103) föreslagit riksdagen att till Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957 för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 50 000 kronor.

Enligt kungörelse den 19 februari 1954 (nr 46) skall allmän fastighetstaxering verkställas år 1957. Vid anmälan av förevarande anslag i 1955 års statsverksproposition (VII ht p. 57) erinrade dåvarande chefen för finansdepartementet om att vissa pågående undersökningar gjorde det omöjligt att då överblicka, om i anledning av undersökningsresultatet önskvärda förändringar i gällande skogstaxeringsregler kunde försvåra ett genomförande sagda år av nästa allmänna fastighetstaxering. Tills vidare borde man emellertid räkna med att allmän fastighetstaxering skulle verkställas år 1957.

Sedan ifrågavarande undersökningar numera slutförts, har departementschefen för avsikt att i annat sammanhang anmäla resultatet därav för Kungl. Maj:t. Anledning har dock icke syntts föreligga att ändra tidpunkten för nästa allmänna fastighetstaxering. I förevarande sammanhang har därför medel ansetts böra beräknas för bestridande av kostnaderna under budgetåret 1956/57 för en allmän fastighetstaxering år 1957.

Den totala kostnaden för sagda fastighetstaxering väntas komma att överstiga kostnaden för 1952 års fastighetstaxering. Denna uppgick till i runt tal 4 630 000 kronor. Med utgångspunkt härifrån och med hänsynstagande till dels under den mellanliggande tidsperioden inträffade pris- och lönestegringar, dels väntad ansvällning av deklarationsmaterialet i förhållande till 1952 års taxering har departementschefen uppskattat medelsbehovet för nästkommande budgetår till 4 000 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om att bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 37 hemställt, att de likalydande motionerna I: 114 och II: 161 om uppskov med nästa fastighetstaxering icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, får statsutskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957* för budgetåret 1956/57 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Stockholm den 27 april 1956

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD

Närvarande: se under utlåtandet nr 101.

Reservationer

1) vid *punkten 1* (Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1956 års jordbruksräkning) av fröken *Vinge*

2) vid *punkten 3* (Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957)

a) av fröken *Andersson*, herr *Cassel* och fröken *Karlsson*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av anslag till Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957 och att till följd härav utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag, besluta att anslaget till Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957 icke skall uppföras å riksstaten för budgetåret 1956/57.»

b) av herrar *Sundelin*, *Malmberg* i Skövde, fröken *Elmén* och fröken *Vinge*.